

Csányi Eszter

Budapesti Gazdasági Egyetem
Pénzügyi és Számviteli Kar
Pénzügyi és Gazdálkodási Szaknyelvek Tanszék

Gazdasági frazeologizmusok szemantikai elemzése

<https://doi.org/10.48040/PL.2020.8>

A vizsgálat korpuszaként a WirtschaftsBlatt, a DER STANDARD, a Neue Zürcher Zeitung, a Frankfurter Allgemeine Zeitung, a DIE WELT és a WirtschaftsWoche gazdasági lapok online verziójában fellelhető gazdasági témájú cikkeit választottam. A jelentéstani aspektus oldaláról történő osztályozáskor elsősorban az idiomatikus jelleget vizsgáltam. Amennyiben egy nyelvi egység jelentése nem adható meg az egyes elemek jelentéséből, idiomatikus jelentésről beszélünk. Minél nagyobb különbség van a kifejezés szó szerinti és frazeológiai jelentése között, annál nagyobb a szószerkezet idiomatizáltsági foka (vö. Fleischer, 1997; Burger, 1998; Keréjártó, 2000; Forgács, 2007; Donalies, 2009). A korpusz elemzése során nyilvánvalóvá vált, hogy a szemantikai megközelítésben a gazdaság egyes szegmenseihez kötődnek a kigyűjtött frazeologizmusok. Így különítettem el tőzsdei, makro pénzügyi, vállalati mechanizmusokhoz, folyamatokhoz, valamint általános gazdasági folyamatokhoz kapcsolódó szegmenseket.

Kulcsszavak: frazeologizmusok, gazdasági sajtó, gazdasági szaknyelv, szaknyelvoktatás, szemantika

Bevezetés

A gazdasági szaknyelv egy-egy nemzeti nyelv szókincsében roppant gazdag szegmens, és meglehetősen sok részterületre osztható fel, mint pl. a gazdasági élethez kötődő szövegek típusai, műfajai szerinti tagolás, melyen keresztül eljuthatunk a gazdasági sajtóhoz is.

A gazdasági szaknyelvek oktatása során rendszeresen használom a német nyelvű gazdasági kiadványokban megjelenő szakmai témájú cikkeket, ezért jelen tanulmány alapját is a hasonló írások elemzése adta. A WirtschaftsBlatt, a DER STANDARD, a Neue Zürcher Zeitung, a Frankfurter Allgemeine Zeitung, a DIE WELT és a WirtschaftsWoche gazdasági lapok online verziójában fellelhető gazdasági témájú cikkeinek vizsgálata során a kigyűjtött gazdasági frazeologizmusokat szemantikai szempontok szerint elemeztem.

Duhme (1991) alapján szaknyelvi frazeologizmusnak tekintem azokat a frazeologizmusokat, melyek tényállásokat, illetve tárgyakat neveznek meg, szakmai karakterrel bírnak, és csak a szaknyelvben jelennek meg állandósult szókapcsolatként. Szakmai karakterük könnyen felismerhető annak

következtében, hogy legalább egyik tagjuk szakmaspecifikus kifejezés (*pl. Verluste schreiben – veszteséget könyvel el (veszteséges)*).

A kigyűjtött frazeologizmusok alaposabb szemrevételezése során tőzsdei, makro pénzügyi, vállalati mechanizmusokhoz/folyamatokhoz, valamint általános gazdasági folyamatokhoz kapcsolódó szegmenseket tudtam elkülöníteni. A következőkben a jelentéstani elemzés során kapott eredményeket mutatom be.

A kutatás tárgya

Az általam bemutatott vizsgálatot egy-egy szélesebb gazdasági szakmai érdeklődésű célcsoportokhoz intézett, publikus szövegen végeztem el.

A 31.266 szóból álló, 226.599 karakterszámú korpuszban (81 cikkben) összesen 621 frazeologizmust találtam. Ez átlagban 8 frazeologizmus cikkenként és egyértelműen a frazeologizmusok gyakori használatáról tanúskodik. Ebből 214 tekinthető gazdasági frazeologizmusnak, ez 34,4%-nak felel meg, azaz cikkenként átlagban közel három gazdasági szókapcsolat fordul elő.

A gazdasági frazeologizmusok előfordulásának ez a magas aránya alátámasztja a szókapcsolatok oktatásának fontosságát a szaknyelvi órákon, hiszen az autentikus gazdasági szövegek feldolgozása során mindenképpen találkozunk a hallgatók ezekkel a nyelvi elemekkel. Elsajátításuk fontos szerepet játszik az eredeti cikkek megértésében, a szövegek közvetítésében, illetve fordításában, azaz a szaknyelvi órákon alkalmazott feladatok legtöbbjében.

A frazeologizmusok jelentéstani elhatárolásánál leggyakrabban említett kritérium az idiomatikus jelleg vizsgálata. A kutatók többsége *nem idiomatikus, részben idiomatikus és teljesen idiomatikus* kifejezéseket említ. Amennyiben egy nyelvi egység jelentése nem adható meg az egyes elemek jelentéséből, idiomatikus jelentésről beszélünk. Minél nagyobb különbség van a kifejezés szó szerinti és frazeológiai jelentése között, annál nagyobb a szószerkezet idiomatizáltsági foka (vö. Fleischer, 1997; Burger, 1998; Keréjártó, 2000; Forgács, 2007; Donalies, 2009). Teljes idiomatizmusról beszélünk olyan állandósult szókapcsolatok esetén, amelyek még a részleges jelentésutalást sem tartalmazzák (vö. Földes – Kühnert, 1992; Fleischer, 1997; Forgács, 2007). Ilyenek például: *in den Kinderschuhen stecken – kezdetleges állapotban van; die Eule nach Athen tragen – felesleges dolgot csinálni; unter aller Sau – nagyon rossz*.

Azokat a szókapcsolatokat sorolom a gazdaságiak közé, melyek tipikusan a gazdasági tevékenységgel hozhatók összefüggésbe, illetve

amelyeknél a főnévi-tag terminologizált. Jellemzőnek tekintem továbbá, hogy a szaknyelvben a szakmai összefüggéseket, tényállásokat egyértelműen határozzák meg. A szaknyelvi frazeologizmusok központját szakmai terminusok képezik, és – mint fentebb szó esett erről – a gazdasági jelentésű összetétel-elem néha csak implicit van jelen. Ezen meghatározások alapján leszögezhetjük, hogy a gazdasági frazeologizmusok között igen ritka az a kifejezés, amelyik teljesen idiomatikus. A vizsgált korpuszban sem volt ilyen.

A részleges idiómák közé azok az állandósult szókapcsolatok tartoznak, amelyek egyik alkotója az eredeti jelentést tükrözi, míg a másik legtöbbször átvitt értelemben használatos. A szókapcsolatok komponensei egy új, átvitt értelmű jelentést hívnak elő (vö. Duhme, 1991; Földes – Kühnert, 1992; Fleischer, 1997), pl. *sich die Zähne putzen* – fogat mos; *blinder Passagier* – potyautas; *grünes Licht geben* – zöld utat ad.

A gazdasági nyelv területe igen gazdag az ilyen szófordulatokban, tulajdonképpen egy, a gazdasági nyelvre jellemző frazeologizmus kialakulása figyelhető meg. A vizsgált korpuszban is számtalan példát találtam erre: *der Preiswettbewerb tobt* – az árverseny tombol; *die Zahl sinkt auf einen Rekordtief* – a szám rekord alacsony értékre esik vissza; *die Exporte brachen ein* – az export visszaesett. A *die Exporte brechen ein* – az export visszaesik kifejezésben például az export szó eredeti jelentésben van jelen, míg az *einbrechen* – betör valaki valahova elem csak a gazdasági környezetben, illetve szókapcsolatokban veszi fel a „visszaesik” jelentést.

A nem idiomatikus kifejezésekre az általam gyűjtött gazdasági frazeologizmusok között csupán néhány példát találtam, ezek a *bei einem Wert von*, illetve *im Wert von* – értékben, mértékben kifejezések. Igaz, a *Wert* – érték sem egyértelműen gazdasági terminus, mivel más tudományterületen is előfordulhat (pl. filozófia, pszichológia, matematika). Azonban implicit módon, a szöveggörnyezet hatására beleértjük pl. *Markt* – piac vagy akár a *Marke* – márka tagokat, és így a *Marktwert* – piaci érték, vagy a *Markenwert* – a márka értéke szókapcsolatok már egyértelműen gazdaságinak számítanak.

A nem idiomatikus összetételekkel kapcsolatban fontos megemlíteni az ún. frazeológiai terminusokat is, melyek főként mondatrésztértékű frazémák, s a tágabban értelmezett frazeologizmusok közé sorolhatók (vö. Fleischer, 1997; Forgács, 2007). Egy elhatárolt szakmai rendszerben értelmezett olyan tárgyat, összefüggést határoznak meg, mely normalizált és egyértelműen definiálható. A „legalább két szóból álló szaknyelvi kifejezések” (Forgács, 2007:92) úgy viselkednek, mint bármelyik egy szóból álló szakkifejezés, azaz jelentésük kötött és csak egy bizonyos szakmai alrendszeren belül értelmezhető (vö. Burger – Buhofer – Sialm, 1982; Duhme, 1991; Burger, 1998; Forgács, 2007). A frazeológiai terminusok, mint

nem idiomatikus kifejezések szintén nagy számban fordultak elő a vizsgált anyagban, s leginkább a főnév + melléknév összetételek voltak jelen: *eine leichte Belebung* – *enyhe javulás*; *fauler Kredit* – *kockázatos hitel*; *stille Reserve* – *rejtett tartalék*.

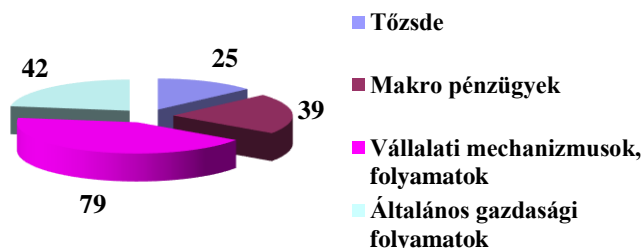
A gazdasági frazeologizmusok csoportosítása

A korpusz elemzése során kikristályosodott, hogy szemantikai megközelítésben a gazdaság egyes szegmenseihez kötődnek a kigyűjtött frazeologizmusok. Így hoztam létre a tőzsde, a makro pénzügyek, az általános gazdasági folyamatok (pl. piac, kereskedelem), és a vállalati mechanizmusok/folyamatok csoportjait.

Az egyes szegmensekbe történő besorolás nem mindig egyszerű. Vannak olyan kifejezések, amelyeket több szegmenshez is lehetne sorolni pl. *Geld in Aktien anlegen* – *pénzt fektet be részvényekbe*: tartozhat a tőzsde vagy a pénzügyek fogalomköréhez is, vagy az *einen Rückgang der Nachfrage verzeichnen (Zeitung)* – *visszaesést ér el/visszaesik a kereslet (újság)* kifejezés besorolható a vállalatok/cégek vagy akár a gazdasági folyamatok témakörébe is.

Az 1. diagram az egyes szegmensekhez tartozó kifejezések számát mutatja az összes gazdasági frazeologizmust tekintve. Láthatjuk, hogy a legtöbb kifejezés (79) a vállalati mechanizmusok, folyamatok csoporthoz, míg a legkevesebb (25) a tőzsde témához kapcsolódott. A makro pénzügyek (39) és az általános gazdasági folyamatok (42) számadatai nagyjából megegyeznek. A vállalatok a gazdaság mozgatórugói, a gazdaság legfontosabb szereplői közé tartoznak. Éppen ezért gyakran alanyai a gazdasági témájú újságcikkeknek is.

1. diagram. Az egyes gazdasági szegmensekhez tartozó gazdasági frazeologizmusok

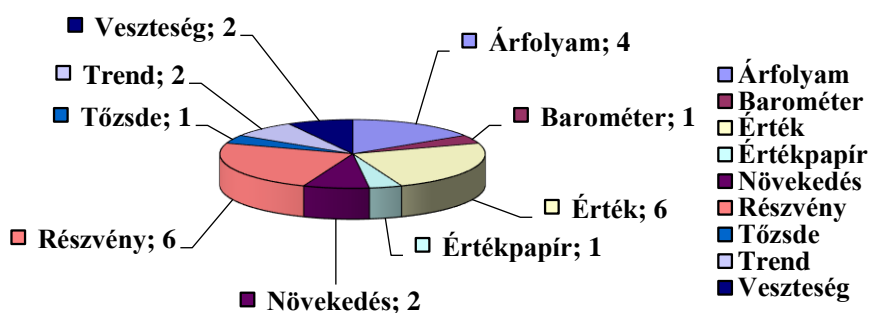

A következőkben az egyes szegmensekhez tartozó frazeologizmusokkal foglalkozom behatóbban. A gazdasági szegmensek elnevezéseit magyarul, a hozzájuk tartozó bázisszavakat – az újságcikkek nyelvére tekintettel – először magyarul, majd az előfordulás eredetijében,

németül tüntetem fel. A kifejezések mögött álló forrásjelölések a következők: WB: *WirtschaftsBlatt*, DS: *DER STANDARD*, NZZ: *Neue Zürcher Zeitung*, FAZ: *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, DW: *DIE WELT*, WIWO: *WirtschaftsWoche*. Az 1-22 számok az egyes lapok adott cikkeit jelölik.

A tőzsdei kifejezések közé soroltam az *árfolyam*, a (tőzsdei hangulatot jelző) *barométer*, az *emelkedés*, az *érték*, az *értékpapír*, a *növekedés* és a *veszteség* (árfolyamot tekintve), a *részvény*, a *tőzsde* és a *trend* szavakat tartalmazó kifejezéseket. A 25 szókapcsolatban megtalálható kifejezés számszerűsített eloszlását ld. a 2. diagramon.

2. diagram. Egyes tőzsdei kifejezések előfordulása

Látható, hogy az *érték* (*Wert*) és a *részvény* szavakkal találtam a legtöbb szókapcsolatot (6-6). Pl. *die (10.000-Punkte-)Marke knacken – átlépi/túlszárnyalja a határt/értéket* (FAZ 9); *auf ein Jahrestief fallen – az éves legalacsonyabb értékre esik* (FAZ 9); *ein Rekordhoch markieren* (DAX) – *rekord magas eredményt ér el* (DW 5); *Aktien ausgeben – részvényt kibocsájt* (DS13); *in Aktien anlegen – részvényekbe fektet be* (FAZ 8, FAZ 8); *die Aktie handeln – részvénnel kereskedik* (WIWO 1).

Az árfolyam báziskomponenshez négy különböző kifejezést találtam, a *növekedés*, a *trend* és a *veszteség* 2-2 összetételben fordult elő. Érdekes viszont, hogy konkrétan a tőzsde szakszóhoz csupán egy kifejezést találtam: *an die Börse gehen – tőzsdére megy/részvényeket ad el a tőzsdén* (FAZ 10), éppúgy, mint a barométer szóhoz: *Börsenbarometer – a tőzsdei befektetési kedvet jelző adat* (DW 5). Az *érték*, az *árfolyam*, a *részvény*, a *növekedés*, a *trend*, a *veszteség* és a *tőzsde* szavak tipikusan a gazdasághoz kötődnek, míg a *barométer*-t általában az időjárással kapcsolatban alkalmazzák (igaz ott is az előrejelzést szolgáló műszer neve).

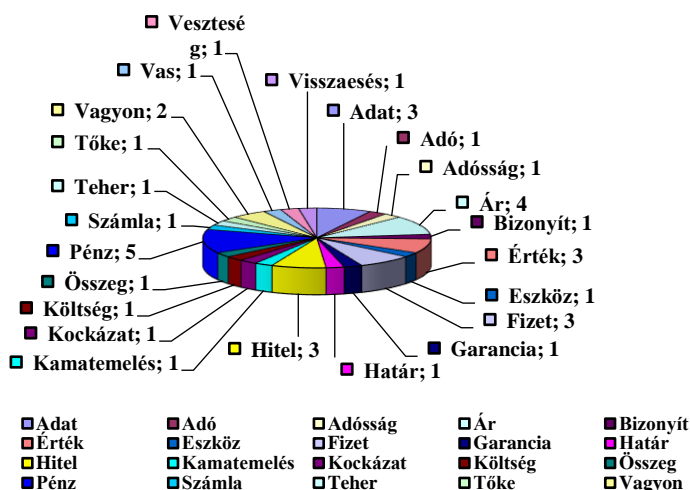
A makropénzügyi szegmenshez soroltam többek között a *bank*, az *adózás*, az *árak alakulása*, az *érték* (mint mennyiség), a *fizetéssel*, a *hitelekkel*, a *kamatokkal*, a *pénzzel*, a *tőkével* és a *vagyonnal* kapcsolatos

frazeologizmusokat. A 39 kifejezésben összesen 20 báziskomponenst találtam, melyek számszerűsített eloszlását az 3. diagram mutatja be.

A makropénzügyek szegmenshez tartozó összetételek közül egyértelműen kiemelkednek a pénzzel kapcsolatosak, ami nem meglepő a témakört tekintve pl. *Geld abknöpfen* – pénzt gombol le róla (DW 9); *Geld anlegen* – pénzt fektet be (FAZ 8); *Geld verdienen* – pénzt keres (WB 4, NZZ 9, FAZ 3). A második helyen négy kifejezéssel az ár (*Preis*) báziskomponens áll pl. *den Preis entrichten* – kifizeti az árat (DW 6); *die Preise kippen ins Negative* – veszteségesse válik, mínuszba fordulnak az árak (NZZ 9). Ezt követik az adat, az érték, a hitel, a fizet fogalomkörök 3-3 kifejezéssel pl. *Bankdaten hinterlegen* – banki adatokat letétbe helyez (FAZ 10), *Bankdaten preisgeben* – kiadni a banki adatokat (FAZ 10), *(Onlinebank)Daten eingeben* – online banki adatokat megad (FAZ 10). Látható, hogy az adat báziskomponens esetén mindhárom kifejezés a bankkal kapcsolatos, ami a pénzügyi szektor egyik legfontosabb eleme. Ezután a vagyon báziskomponens következik 2 kifejezéssel: *(Geld)vermögen anhäufen* – vagyont halmoz fel (FAZ 5), *Vermögen besitzen* – vagyonnal rendelkezik (WB 7). Végül az adó, az adósság, a bizonyít, az eszköz, a garancia, a határ, a kamatemelés, a kockázat, a költség, az összeg, a számla, a teher, a tőke, a vas, a veszteség és a visszaesés báziselemekkel 1-1 kifejezést találtam a makro pénzügyek szegmensén belül.

A kifejezések legtöbbje megfelel a makropénzügyi szegmenssel kapcsolatos tevékenységeknek, és a szegmens elemeinek úgymint az adózás, a bankok, a biztosítók és a fizetés.

3. diagram. A makropénzügyek szegmensbe tartozó báziselemek

A vállalati mechanizmusok, folyamatok szegmenséhez tartozónak tekintettem egyebek mellett az (üzleti) *adatokkal*, az *alkalmazottakkal/munkahelyekkel*, a *csőddel*, az *értékcsökkenéssel*, a *nyereséggel*, a *sztrájkokkal* és a *veszteséggel* összefüggésben álló kifejezéseket. Mindezek összefüggésbe hozhatók egy vállalat mindennapi működésével, tevékenységeinek lebonyolításával. Ide tartozott a legtöbb frazeologizmus, szám szerint 79. Ez véleményem szerint tükrözi azt, hogy a gazdasági élet legfontosabb szereplői a cégek, így a gazdasági témájú cikkek legtöbbje is róluk szól. Összesen 44 báziskomponenst állapítottam meg. A *munkahely* és a *nyereség* fogalomhoz tartozott a legtöbb kifejezés (6-6) pl. *Arbeitsplätze abbauen* – *munkahelyeket szüntet meg* (DS 8); *Stelle(n) entstehen* – *munkahely(ek) jön(nek) létre* (FAZ 12); *Gewinn abwerfen* – *nyereséget könyvel el/ér el* (NZZ 9); *einen Gewinn erwirtschaften* – *nyereséget ér el* (NZZ 4).

A *megbízás* és a *veszteség* báziskomponensek szintén igen magas előfordulással voltak jelen (5-5), ami nem meglepő, hisz egy vállalat működésében ezek a legfontosabb dolgok. Az *osztalék* (3), a *cégalapító* (3), a *cég* (2), az *eredmény* (2), *érték* (2), az *értékesítés* (2), a *költség* (2), a *nyomás* (2), az *üzlet* (2) és a *verseny* (2) báziskomponenseken kívül az összes többi összetevő csupán 1-1 szókapcsolattal szerepelt. A csoport báziskomponenseit közelebről megnézve látható, hogy azok a vállalatok szokásos tevékenységeivel vannak összefüggésben. A két leggyakoribb báziselem, a *munkahely* és a *nyereség* (6-6 szókapcsolat), valamint a szintén nagy számmal előforduló *megbízás* és *veszteség* (5-5) összetevők, éppúgy, mint, az *adat*, a *vállalat*, az *osztalék*, a *verseny*, a *tartalék*, a *kockázat*, a *költség*, a *megbízás*, a *termelés*, a *hozam* stb. fogalmak is fontosak a cégek mindennapjaiban.

Az általános gazdasági folyamatokhoz kapcsolódó szókapcsolatok köre elég sokszínű. A 42 kigyűjtött frazeologizmus között megtalálhatók voltak az egyes gazdasági mutatókkal kapcsolatos kifejezések, úgymint *GDP*, *konjunktúra*, *munkanélküliség*, *piac*, *versenyhelyzet*, *növekedés*, *recesszió* és *válság*. A fogalomcsoporthoz tartozó összetételek tükrözik a piaci eseményekhez, gazdasági ágazatokhoz köthető legfontosabb gazdasági szókapcsolatokat is. Pl. *(die Branche) steckt in den Kinderschuhen* – *(az ágazat) gyerekcipőben jár* (NZZ 9); *der Preiswettbewerb tobt* – *az árverseny tombol* (FAZ 6); *die Exporte brachen ein* – *visszaesett az export* (DS 4); *der (wirtschaftliche) Nutzen fällt gering aus* – *alacsony a (gazdasági) haszna* (NZZ 1).

A négy szegmens közül ebben van a második legtöbb frazeologizmus, ami a kifejezések tág keretét tükrözi. Több olyan szókapcsolat is van, ami ugyanazzal a báziskomponenssel áll összefüggésben, illetve szinonim jelentéssel bír. Például *einen (BIP) Anstieg anpeilen* – *emelkedést/növekedést*

céloz meg (WB 14); *ein (leichtes) Plus verzeichnen (bei Arbeitslosenzahl)* – (kis/enyhe) nyereséget jegyez/könyvel el (WB 11); *Wachstum erzielen* – növekedést ér el (DS 4, FAZ 5); *einen leichten Zuwachs verzeichnen* – kisebb növekedést ér el (DS 4). Az *érték*, az *ingatlanpiac* és a *piac* szavak 2-2 szókapcsolattal, míg az összes többi komponens csupán 1-1 összetétellel volt jelen.

A három leggyakoribb szókapcsolat az *érték* (13), a *növekedés* (10) és a *veszteség* (8) báziskomponenssel állók voltak, ami bizonyítja, hogy a gazdasági tevékenységgel (legyen az egy vállalkozás, az állam vagy akár a tőzsde) kapcsolatban ezek a fogalmak igen fontos szerepet játszanak. A legmagasabb számú *érték* báziselem mindegyik szegmensben megtalálható volt (13 szókapcsolatban), igaz a tőzsde szegmensében majdnem annyi összetétel volt (6), mint a másik három szegmensben összesen (makro pénzügyek: 3, általános gazdasági folyamatok: 2, vállalati mechanizmusok, folyamatok: 2). A *növekedés* összetevő 8-szor fordult elő az általános gazdasági folyamatok szegmensében és 2-szer a tőzsde szegmensében. A *veszteség* elem pedig legtöbbször a vállalati mechanizmusok, folyamatok szegmensében (5-ször), 2-szer a tőzsde szegmensében és 1-szer a makro pénzügyi szókapcsolatok között volt jelen. Emellett 1-1 összetevővel számos szókapcsolatot találtam (pl. *adó, ajánlat, ágazat, csőd, eredmény, eszköz, export, haszon, hozam, kereslet, működés, tőke, vezető* stb.).

Konklúzió

A szaknyelvi frazeologizmusokon belül a cikk a gazdasági frazeologizmusokkal foglalkozik. Ez alatt azokat a kifejezéseket értem, melyek jelentése tipikusan gazdasági tevékenységekkel hozható összefüggésbe, illetve a főnévi tag terminologizált. A definiálásnál lényeges szempont, hogy számos frazeologizmus a szakmai (gazdasági) szöveggörnyezet következtében válik gazdaságivá.

A szövegekben fellelhető 621 frazeologizmusból 214 tekinthető gazdasági frazeologizmusnak, amelyek között 185 különböző báziskomponenst azonosítottam. Ez 34,4%-nak felel meg, ami cikkenként átlagban 3 (2,9) gazdasági szókapcsolatot jelent. Ez a magas arány is alátámasztja a frazeologizmusok oktatásának fontosságát a gazdasági szaknyelvi órákon, mivel az autentikus gazdasági szövegek feldolgozása során mindenképpen találkozunk a hallgatók ezekkel a nyelvi elemekkel.

A gazdasági frazeologizmusok szemantikai szempontok alapján történő osztályozáskor elsősorban az idiomatikus jelleg volt a vizsgálat tárgya, ami a leggyakrabban említett kritérium a frazeologizmusok elhatárolásánál. A vizsgált szövegekben nem fordult elő teljesen idiomatikus

kifejezés, és a nem idiomatikus kifejezésekre is csupán néhány példát hozott a vizsgált anyag. Ugyanakkor részleges idiómákban, illetve frazeológiai terminusokban, mint idiomatikus kifejezésekben az elemzett cikkek igen gazdagok voltak.

A szemantikai megközelítésnél különböző gazdasági szegmensekhez kapcsolódó összetevők, a tőzsde, a makro pénzügyek, a vállalati mechanizmusok, folyamatok, illetve az általános gazdasági folyamatok körébe tartozó szókapcsolatok kristályosodtak ki.

A szemantikai elemzés megmutatta, hogy a gazdasági életben fontos események, a gazdasági alanyokhoz kapcsolódó kifejezések voltak jelen a vizsgált korpuszban. A legtöbb frazeologizmus (76) a vállalati mechanizmusok, folyamatok csoportjához, míg a legkevesebb (25) a tőzsde témához kapcsolódott. A makro pénzügyek (39) és az általános gazdasági folyamatok (42) szegmensek számadatai nagyjából megegyeznek.

A gazdasági felsőoktatásban a kötelező szakmai idegennyelv-tanulás keretein belül a hallgatók megismerkednek a gazdasági szaknyelv legfontosabb témaköreivel, kifejezéseivel. A tankönyvek törekednek arra, hogy mind tartalmilag, mind nyelvileg tükrözzék a gazdaság és az azt leképező szaknyelv aktuális állapotát és folyamatait, azonban ezek kiegészítéseként az oktatók nagy része szívesen nyúl autentikus újságcikkekhez, melyek akár elektronikus, akár nyomtatott formában ma már mindenki számára könnyen elérhetők.

A gazdasági szaknyelvi órákon a receptív készségeken belül nagy hangsúlyt kell fektetni az olvasott szöveg értés készségének fejlesztésére autentikus gazdasági újságcikkek segítségével is, mivel a receptív készségek közvetetten a produktív készségeket is fejlesztik. Tapasztalataim szerint a hallgatók nem rendelkeznek megfelelő ismeretekkel a gazdasági szaknyelvi frazeologizmusok terén (vö. Csányi, 2017). Éppen ezért szükség van a gazdasági szaknyelvi órákon az idegen nyelvi gazdasági frazeologizmusok oktatására. A gazdasági frazeologizmusok értése, illetve használata sokszor már magyar nyelven is problémát okoz, így azok elmagyarázása, megtanítása is gyakran az idegen nyelvet tanító tanárookra hárul.

Hivatkozások

- Burger, H. (1998): *Phraseologie. Eine Einführung am Beispiel des Deutschen*. Erich Schmidt Verlag: Berlin. DOI: <https://doi.org/10.1515/9783110849394>
- Burger, H. – Buhofer, A. – Sialm, A. (Ed.) (1982): *Handbuch der Phraseologie*. Walter de Gruyter: Berlin, New York
- Csányi, E (2017): *Frazeologizmusok a német gazdasági sajtóban, helyük a gazdasági szaknyelv elsajátításában*. Doktori PhD értekezés. PTE Nyelvtudományi Doktori Iskola: Pécs. Online elérhető:

<https://pea.lib.pte.hu/bitstream/handle/pea/16381/csanyi-eszter-phd-2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

- Donalies, E. (2009): *Basiswissen. Deutsche Phraseologie*. A. Franke/UTB: Tübingen und Basel
- Duhme, M. (1991): *Phraseologie der deutschen Wirtschaftssprache: eine empirische Untersuchung zur Verwendung von Phraseologismen in journalistischen Fachtexten*. Die Blaue Eule: Essen
- Fleischer, W. (1997): *Phraseologie der deutschen Gegenwartssprache*. 2. Auflage. Niemeyer Verlag: Tübingen. DOI: <https://doi.org/10.1515/9783110947625>
- Forgács, T. (2007): *Bevezetés a frazeológiába. A szólás- és közmondáskutatás alapjai. Segédkönyvek a nyelvészet tanulmányozásához 69*. Tinta Könyvkiadó: Budapest
- Földes, Cs. – Kühnert, H. (1992): *Hand- und Übungsbuch zur deutschen Phraseologie*. Egységes jegyzet. Tankönyvkiadó: Budapest
- Kerékjártó, Á. (2000): *Frazeológia a magyar nyelv tanításában. Hungarológia/(2000) 1-2*. 223-247. Online elérhető: http://epa.oszk.hu/02400/02472/00013/pdf/EPA02472_Hungarologia_2000_2_1-2_223-247.pdf